

EUROPA JASNO PORUČILA – KOMUNIZAM I NACIZAM SU ISTO ZLO

 pobjeni.info/europa-jasno-porucila-komunizam-i-nacizam-su-isto-zlo

Rezolucija Europskog parlamenta od 19. rujna 2019. o važnosti europskog sjećanja za budućnost Europe (2019/2819(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir univerzalna načela ljudskih prava i temeljna načela Europske unije kao zajednice utemeljene na zajedničkim vrijednostima,
- uzimajući u obzir izjavu koju su 22. kolovoza 2019. uoči Europskog dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima dali prvi podpredsjednik Timmermans i povjerenica Jourová,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima usvojenu 10. prosinca 1948.,
- uzimajući u obzir Rezoluciju od 12. svibnja 2005. o 60. obljetnici kraja Drugog svjetskog rata u Europi na dan 8. svibnja 1945.(1),
- uzimajući u obzir Rezoluciju 1481 o potrebi međunarodne osude zločina totalitarističkih komunističkih režima koju je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 26. siječnja 2006.,
- uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kazneno-pravnim sredstvima(2),
- uzimajući u obzir prašku Deklaraciju o europskoj savjesti i komunizmu, usvojenu 3. lipnja 2008.,
- uzimajući u obzir svoju deklaraciju o proglašenju 23. kolovoza Europskim danom sjećanja na žrtve staljinizma i nacizma usvojenu 23. rujna 2008.(3),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. travnja 2009. o europskoj savjesti i totalitarizmu(4),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 22. prosinca 2010. o sjećanju na zločine totalitarnih režima u Europi (COM(2010)0783),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 9. i 10. lipnja 2011. o sjećanju na zločine totalitarnih režima u Europi,

- uzimajući u obzir Varšavsku deklaraciju od 23. kolovoza 2011. o Europskom danu sjećanja na žrtve totalitarnih režima,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu koju su 23. kolovoza 2018. dali predstavnici vlada država članica EU-a u spomen žrtvama komunizma,
- uzimajući u obzir svoju povijesnu rezoluciju o situaciji u Estoniji, Latviji i Litvi usvojenu 13. siječnja 1983. kao odgovor na „Baltički apel“ koji je uputilo 45 građana tih zemalja,
- uzimajući u obzir rezolucije i izjave o zločinima totalitarnih komunističkih režima koje je usvojio niz nacionalnih parlamenata,
- uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da se ove godine obilježava 80. godišnjica početka Drugog svjetskog rata, koji je uzrokovao ljudsku patnju dotad neviđenih razmjera i doveo do okupacije zemalja u Europi koja je potrajala desetljećima;

B. budući da su prije 80 godina, 23. kolovoza 1939., komunistički Sovjetski Savez i nacistička Njemačka potpisale Ugovor o nenapadanju, poznat kao Pakt Molotov-Ribbentrop, i njegove tajne protokole u kojima su podijelili Europu i teritorije neovisnih država u sfere interesa između svoja dva totalitarna režima, otvorivši tako put za izbijanje Drugog svjetskog rata;

C. budući da je, kao izravna posljedica pakta Molotov-Ribbentrop, uz nacističko-sovjetski Sporazum o prijateljstvu i demarkaciji koji je uslijedio 28. rujna 1939., Republiku Poljsku prvo napao Hitler, a dva tjedna kasnije i Staljin, čime je ta zemlja lišena neovisnosti, a poljski narod suočen s nezapamćenom tragedijom; te da je komunistički Sovjetski Savez 30. studenog 1939. započeo agresiju na Finsku, a u lipnju 1940. okupirao i pripojio dijelove Rumunjske (teritorije koji nisu nikad vraćeni) te pripojio nezavisne republike Litvu, Latviju i Estoniju;

D. budući da su nakon poraza nacističkog režima i završetka Drugog svjetskog rata neke europske zemlje mogle provesti obnovu i započeti proces pomirenja, dok su druge europske zemlje ostale pod diktaturom, a neke i pod izravnom sovjetskom okupacijom ili utjecajem, još pola stoljeća te su im sloboda, suverenitet, dostojanstvo, ljudska prava i društveno-gospodarski razvoj i dalje bili uskraćeni;

E. budući da, usprkos tome što su zločini nacističkog režima ocijenjeni i kažnjeni u okviru Nürnberškog procesa, još uvijek postoji hitna potreba za većom osviještenošću, moralnim preispitivanjem i pravnim istragama u pogledu zločina staljinizma i drugih diktatura;

F. budući da su u nekim državama članicama komunističke i nacističke ideologije zakonom zabranjene;

G. budući da je europska integracija od početka predstavljala reakciju na patnje prouzročene dvama svjetskim ratovima i nacističkom tiranijom koja je dovela do holokausta, odgovor na širenje totalitarnih i nedemokratskih komunističkih režima u središnjoj i istočnoj Europi te način da se suradnjom i integracijom prevladaju duboke podjele i neprijateljstva u Europi, prestane s ratovima i osigura demokracija u Europi; budući da je za europske zemlje koje su pretrpjele sovjetsku okupaciju i komunističku diktaturu, proces proširenja EU-a koji je započeo 2004. značio povratak u europsku obitelj kojoj pripadaju;

H. budući da se europska tragična povijest ne smije zaboraviti kako bi se odala počast žrtvama, osudili počinitelji i postavili temelji za pomirenje koje počiva na istini i sjećanju;

I. budući da su sjećanje na žrtve totalitarnih režima i priznanje i podizanje svijesti o zajedničkom europskom nasljeđu zločina koje su počinile komunističke, nacističke i druge diktature od ključne važnosti za jedinstvo Europe i njezinog naroda te za izgradnju otpornosti Europe na današnje vanjske prijetnje;

J. budući da je prije 30 godina, 23. kolovoza 1989., obilježena 50. godišnjica Pakta Molotov-Ribbentrop te je u znak sjećanja na žrtve totalitarnih režima organiziran „Baltički put“, dotad nezabilježena demonstracija dva milijuna Litavaca, Latvijaca i Estonaca koji su se uhvatili za ruke i formirali ljudski lanac koji se protezao od Vilnusa do Rige, pa sve do Tallinna;

K. budući da su, usprkos tome što je Kongres narodnih zastupnika SSSR-a 24. prosinca 1989. osudio potpisivanje Pakta Molotov-Ribbentrop, kao i drugih sporazuma s nacističkom Njemačkom, ruske vlasti u kolovozu 2019. odbacile odgovornost za taj sporazum i njegove posljedice te trenutačno promiču stajalište da su Poljska, baltičke države i Zapad pravi pokretači Drugog svjetskog rata;

L. budući da su sjećanje na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima i priznanje i podizanje svijesti o zajedničkom europskom nasljeđu zločina koje su počinile staljinističke, nacističke i druge diktature od ključne važnosti za jedinstvo Europe i njezinog naroda te za izgradnju otpornosti Europe na današnje vanjske prijetnje;

M. budući da otvoreno radikalne, rasističke i ksenofobne skupine i političke stranke potiču na mržnju i nasilje u društvu, primjerice širenjem govora mržnje na internetu, što često dovodi do porasta nasilja, ksenofobije i netolerancije;

1. podsjeća na to da se prema članku 2. UEU-a Unija temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina; podsjeća na to da su te vrijednosti zajedničke svim državama članicama;

2. naglašava da je Drugi svjetski rat, najrazorniji rat u povijesti Europe, započeo kao neposredni rezultat zloglasnog nacističko-sovjetskog Sporazuma o nenapadanju od 23. kolovoza 1939., poznatog i kao Pakt Molotov-Ribbentrop, i njegovih tajnih protokola, u kojima su ta dva totalitarna režima sa zajedničkim ciljem osvajanja svijeta podijelila

Europu u dvije zone utjecaja;

3. podsjeća da su nacistički i komunistički režimi provodili masovna ubojstva, genocid, deportacije i doveli do nezapamćenih gubitaka života i slobode u 20. stoljeću u dotad neviđenim razmjerima u ljudskoj povijesti; najoštrije osuđuje djela agresije, zločine protiv čovječnosti i masovna kršenja ljudskih prava koje su počinili nacistički, komunistički i drugi totalitarni režimi;

4. izražava svoje duboko poštovanje za svaku žrtvu tih totalitarnih režima i poziva sve europske institucije i aktere da učine sve što je u njihovoj moći kako bi održali sjećanje na stravične totalitarne zločine protiv čovječnosti i sustavna teške kršenja ljudskih prava, pobrinuli se da ih se iznese pred sudove i zajamčilo da se takvi zločini više nikada ne ponove; naglašava važnost očuvanja sjećanja na prošlost jer bez sjećanja ne može biti pomirenja te ponavlja svoj ujedinjeni stav protiv svakog oblika totalitarne vlasti, bez obzira na njezinu ideološku pozadinu;

5. poziva sve države članice EU-a da provedu jasno i principijelno preispitivanje zločina i djela agresije koje su počinili totalitarni komunistički režimi i nacistički režim;

6. osuđuje manifestacije i širenje totalitarnih ideologija kao što su nacizam i staljinizam u EU-u;

7. osuđuje povijesni revizionizam i glorificiranje nacističkih kolaboracionista u nekim državama članicama EU-a; duboko ga brine sve veće prihvaćanje radikalnih ideologija i povratak fašizmu, rasizmu, ksenofobiji i drugim oblicima netolerancije u Europskoj uniji te uznemiruju vijesti iz nekih država članica o šurovanju političkih vođa, političkih stranaka i tijela kaznenopravnog progona s radikalnim, rasističkim i ksenofobnim pokretima različitih političkih denominacija; poziva države članice da najoštrije osude takva djela jer ona ugrožavaju vrijednosti EU-a, mir, slobodu i demokraciju;

8. poziva sve države članice EU-a da 23. kolovoza obilježavaju kao Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih režima i na razini EU-a i na državnoj razini te da razvijaju svijest mlađih generacija o tim temama tako što će povijest i analizu posljedica totalitarnih režima uključiti u kurikulume i udžbenike svih škola u EU-u; poziva države članice da podrže dokumentiranje mučne prošlosti Europe, na primjer prevođenjem rasprava s Nürnberškog procesa na sve jezike EU-a;

9. poziva države članice da osude sve oblike negiranja holokausta, uključujući trivijaliziranje i umanjivanje zločina koje su počinili nacisti i njihovi kolaboracionisti, te da spriječe pojavu trivijalizacije u političkom i medijskom diskursu;

10. zalaže se za zajedničku kulturu sjećanja koja će odbacivati zločine fašističkih, staljinističkih i drugih totalitarnih i autoritarnih režima iz prošlosti i služiti kao sredstvo za izgradnju otpornosti na današnje prijetnje demokraciji, naročito među mlađim naraštajima; potiče države članice da kroz opću kulturu promiču obrazovanje o

raznolikosti našeg društva i o našoj zajedničkoj povijesti, uključujući obrazovanje o zvjerstvima počinjenim u Drugom svjetskom ratu, poput holokausta i sustavnog dehumaniziranja njegovih žrtava tijekom niza godina;

11. nadalje, poziva na to da se 25. svibnja (godišnjica smaknuća heroja iz Auschwitza ritmajstora Witolda Pileckog) proglasi međunarodnim danom junaka borbe protiv totalitarizma koji će biti izraz poštovanja i počasti prema svima onima koji su, suprotstavivši se tiraniji, pokazali junaštvo i istinsku ljubav za čovječanstvo te će budućim generacijama služiti kao jasan primjer ispravnog stava koji treba zauzeti pred prijetnjom od totalitarnog porobljavanja;

12. poziva Komisiju da pruži efektivnu potporu projektima za povijesno pamćenje i sjećanje u državama članicama kao i za aktivnosti Platforme europskog sjećanja i savjesti te da u okviru programa Europa za građane odvoji odgovarajuća financijska sredstva za komemoraciju i sjećanje na žrtve totalitarizma, kao što je to izneseno u stajalištu Parlamenta o programu Prava i vrijednosti za razdoblje 2021. – 2027.;

13. izjavljuje da europska integracija kao model mira i pomirenja predstavlja slobodan izbor naroda Europe koji su se tako opredijelili za zajedničku budućnost te da Europska unija ima posebnu odgovornost za promicanje i zaštitu demokracije, poštovanja ljudskih prava i vladavine prava, ne samo unutar već i izvan Europske unije;

14. ističe da su se, u svjetlu pristupanja EU-u i NATO-u, zemlje istočne i središnje Europe ne samo vratile u europsku obitelj slobodnih demokratskih zemalja, već da su se, uz pomoć EU-a, pokazale uspješnima u provedbi reformi i postizanju društveno-gospodarskog razvoja; naglašava, međutim, da ta mogućnost treba ostati otvorena i drugim europskim zemljama kako je utvrđeno u članku 49. UEU-a;

15. tvrdi da je Rusija i dalje najveća žrtva komunističkog totalitarizma i da će njezin razvoj u demokratsku državu biti otežan sve dok vlada, politička elita i politička propaganda nastavljaju s umanjivanjem komunističkih zločina i veličanjem sovjetskog totalitarnog režima; stoga poziva sve dijelove ruskog društva da se suoče sa svojom tragičnom prošlošću;

16. duboko je zabrinut zbog nastojanja sadašnjeg ruskog vodstva da iskrivi povijesne činjenice i umanju zločine sovjetskog totalitarnog režima te ih smatra opasnom sastavnicom informacijskog rata koji se vodi protiv demokratske Europe s ciljem da se ona podijeli te stoga poziva Komisiju da se odlučno suprotstavi tim nastojanjima;

17. izražava zabrinutost zbog kontinuirane upotrebe simbola totalitarnih režima u javnom prostoru i u komercijalne svrhe te podsjeća na to da je nekoliko europskih zemalja zabranilo upotrebu i nacističkih i komunističkih simbola;

18. napominje da u javnim prostorima nekih država članica (parkovima, trgovima, ulicama itd.) i dalje postoje spomenici kojima se veličaju totalitarni režimi, što otvara put iskrivljivanju povijesnih činjenica o posljedicama Drugog svjetskog rata i propagiranju totalitarnog političkog sustava;

19. osuđuje činjenicu da ekstremističke i ksenofobne političke snage u Europi sve više posežu za iskrivljivanjem povijesnih činjenica te koriste simboliku i retoriku u kojoj se čuju odjeci nekih aspekata totalitarne propagande, uključujući rasizam, antisemitizam i mržnju prema seksualnim i drugim manjinama;

20. apelira na države članice da se pridržavaju odredbi Okvirne odluke Vijeća, tako da se suprotstave organizacijama koje šire govor mržnje i nasilje u javnim prostorima i na internetu; te da efektivno zabrane neofašističke i neonacističke skupine i svaku drugu zakladu ili udrugu koja veliča i glorificira nacizam i fašizam ili bilo koji drugi oblik totalitarizma, poštujući pritom domaći pravni poredak i nadležnost;

21. naglašava da bi tragična prošlost Europe i dalje trebala služiti kao moralna i politička inspiracija za suočavanje s izazovima današnjice, uključujući borbu za pravedniji svijet, stvarajući tako otvorena i tolerantna društva i zajednice koje prihvaćaju etničke, vjerske i seksualne manjine i primjenjujući europske vrijednosti na sve;

22. nalaže Predsjedniku da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, ruskoj Dumi i parlamentima zemalja Istočnog partnerstva.